

Motion till riksdagen 2021/22:2173

av **Jan R Andersson (M)**

Rättvis fördelning av medel i nationell plan 2022–2033

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att staten ska reglera sin infrastruktukskuld till regioner som fått stå tillbaka i tilldelningen av infrastruktuksatsningar och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att statens infrastruktuksatsningar i kommande nationella transportplan ska fördelas till regionerna utifrån desammas andel av landets totala befolkningensmängd och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

I januari 2021 släppte Sydsvenska Handelskammaren rapporten Hela kungariket och halva pengarna: Utvärdering av Sveriges tre nationella planer för infrastruktur 2010–2029 som visar hur ojämnt de statliga infrastruktuksatsningarna fördelats i landet under en 20-årsperiod. En viktig politisk slutsats från rapporten är att Sveriges län och invånare hittills inte getts liknande förutsättningar att nyttja de positiva förhållandena mellan förbättrad tillgänglighet och ökad tillväxt.

Sydöstra Sverige och Kalmar län i synnerhet sticker ut som särskilt missgynnade, sett till investerade kronor per invånare. Stockholm och Västra Götaland får under perioden elva gånger mer än Kalmar län, utslaget per invånare. Staten har alltså under en lång period byggt upp en infrastruktukskuld till sydöstra Sverige och Kalmar län i synnerhet.

När staten gör infrastrukturinvesteringar i en region förbättras tillgängligheten för individer och företag, vilket i sin tur leder till ökad produktivitet och tillväxt. Få torde argumentera emot detta samband och det finns forskningsresultat som tydligt pekar på sambandet mellan arbetsmarknadsregionsförstoringar och tillväxt.

Kalmar län är ett av endast tre län i landet som har haft en negativ bruttoregionalproduktutveckling år 2008–2017. Utvecklingen därefter ligger under riksgenomsnittet.

Fram till 2019 hade länet, som enda län i landet, en befolkningsmängd som understeg 1880-talets nivåer, och befolkningstillväxten är fortsatt svag. Antalet lokala arbetsmarknadsregioner har minskat obetydligt, samtidigt som de har halverats i landet som helhet. Redan 2012 framhöll OECD att den starkt eftersatta infrastrukturen i sydöstra Sverige måste ses som en akilleshäla för möjligheten till framtida tillväxt.

Att sydöstra Sverige fått stå tillbaka när den statliga infrastrukturpolitiken fokuserat på storstadsproblematik och utvalda regioner har alltså påverkat utvecklingen i Kalmar län på ett påtagligt och negativt sätt.

Rådande statliga infrastrukturpolitik utgör ett moment 22: utan infrastruktursatsningar – ingen tillväxt; utan tillväxt – inga infrastruktursatsningar. Regioner med stora satsningar får ökad tillgänglighet och tillväxt, vilket gör att de växer och får ännu bättre förutsättningar i Trafikverkets lönsamhetskalkyler inför nästa nationella transportplan. Regioner som får stå tillbaka, som Kalmar län, halkar ännu längre efter.

För att vända denna negativa spiral, och reglera statens infrastrukturskuld till regioner som Kalmar län, behöver riksdagen fatta beslut om att statens infrastruktursatsningar i de olika regionerna i nästa nationella transportplan ska fördelas jämnt utifrån regionernas andel av landets totala befolkning.

Jan R Andersson (M)